

**Leidschendam-
Voorburg**

Aan de raad van de gemeente
LEIDSCHENDAM-VOORBURG

Datum 21 september 2021

Nummer 2182

Onderwerp Raadsvoorstel Programmabegroting 2022-2025

Portefeuillehouder Wethouder Rouwendal

Behandeld door N.R.A. van der Ven

1. Gevraagd raadsbesluit

- De programmabegroting 2022-2025 vast te stellen, zowel in PDF en als digitaal gepresenteerd op <https://leidschendam-voorborg.begroting-2022.nl/>
- In te stemmen met overschrijding van investeringskredieten voor zover die het gevolg zijn van prijsstijgingen in de bouw en de wereldwijde prijsontwikkelingen bij grondstoffen en bouwmaterialen, tot maximaal 10% van het investeringskrediet, onder voorwaarde dat de verhoging van het krediet ter besluitvorming wordt voorgelegd bij het eerstvolgende P&C document.

2. Waarom wordt de raad dit besluit voorgelegd? (In welke context, bijv. vanwege wet- en regelgeving of nieuw initiatief en wat komt hierna nog)

Het college heeft de programmabegroting 2022-2025 opgesteld, waarbij de begroting 2021-2024 en de kadernota 2022-2025 als uitgangspunt hebben gediend. De raad wordt gevraagd de programmabegroting 2022-2025 vast te stellen.

3. Aan welk doel (van de doelenboom in de begroting) draagt het voorstel bij?

Gemeenteraad en inwoners worden goed geïnformeerd over planning en uitvoering van beleid.

4. Welke argumenten zijn er voor de raad om het besluit te nemen? (Inhoudelijke uitleg, voor- en nadelen, financieel gevolg en risico's)

Ontwikkelingen in 2022

Na ruim anderhalf jaar coronacrisis breekt de tijd van sociaal en economisch herstel aan. Daarvoor staan we als samenleving en gemeente aan de lat. De gemeente kan en wil hier een rol in spelen door een gericht herstelbeleid uit te voeren. Het zijn wel financieel onzekere tijden. We weten nog niet precies wat de effecten van de coronacrisis zijn, en hoe een nieuw kabinet ondersteunt op weg naar herstel. We staan voor grote opgaven als de energietransitie en de invoering van de Omgevingswet.

Het college kiest er dan ook nadrukkelijk voor om geen zaken 'stuk te bezuinigen', maar wel om aan het einde van deze raadsperiode in 2022 tot een structureel sluitende begroting te komen. Op 16 maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen, waarna een nieuw college aan de slag gaat. Er is daarom sprake van een beleidsarme begroting. De gemeente staat de komende jaren voor een aantal forse opgaven, die een grote impact hebben op het huishoudboekje. Het algemeen financieel beeld in 2022 en de jaren daarna geeft nauwelijks ruimte voor nieuw beleid, zonder dat dit ten koste gaat van bestaand beleid. Hierin staat de gemeente Leidschendam-Voorburg niet alleen.

Meerjarenperspectief 2022-2025

De komende jaren zijn er extra middelen voor de uitvoering van de jeugdzorg toegezegd. Het betreft een extra bijdrage van € 4,7 miljoen in 2022, maar daarna wel dalend richting 2025. Dit is een belangrijke stap in de goede richting waar het gaat om de financiële uitdagingen waar gemeenten voor staan. Met name in 2022 zorgt dit voor een verbetering van het structureel saldo ten opzichte van de kadernota. De exploitatie (het saldo van de baten en lasten) is in 2022 nog negatief. De belangrijke kanttekening daarbij is dat over een bedrag van meer dan € 3 miljoen nog met BZK wordt onderhandeld in verband met de aanpassing van het woonplaatsbeginsel Jeugd en dat we daar hoopvol over zijn. Mocht dit bedrag inderdaad aan ons worden toegekend, dan nadert het exploitatiesaldo 2022 de nullijn.

Het structureel saldo is voor 2023 en 2024 niet gunstig. Voor een groot deel is dit het gevolg van stijgende kapitaallasten omdat een aantal bouwprojecten dan opgeleverd zullen zijn. Verder wordt verwacht dat de uitgaven WMO zullen stijgen. Ook zijn er stelposten opgenomen omdat verwacht wordt dat de stijgende grondstofprijzen en

areaaluitbreidingen tot hogere (project)kosten zullen leiden. Daarnaast zal het Rijk geleidelijk minder extra middelen jeugdzorg ter beschikking stellen, omdat onderdeel van de afspraak is dat de gemeenten ook kostenbesparingen zullen doorvoeren. Echter, veel van de benoemde besparingsmogelijkheden worden momenteel al ingezet.

In 2025 is het structureel saldo positief, voornamelijk vanwege een hogere algemene uitkering (uitgaande van het huidige rekenmodel).

Zorgen en onzekerheden

Het algemeen financieel beeld na 2022 blijft echter zorgelijk. Hierin staat de gemeente Leidschendam-Voorburg niet alleen. De coronacrisis heeft duidelijk aangetoond hoe belangrijk de sociale basis van onze gemeente is. Algemene voorzieningen als verenigingen, sportclubs en sportterreinen, schoolgebouwen en een schone en groene openbare ruimte zijn noodzakelijk voor het welzijn en de gezondheid van onze inwoners. Het college heeft er daarom nadrukkelijk voor gekozen om geen zaken 'stuk te bezuinigen', maar wel conform het coalitieakkoord, de strikt noodzakelijke maatregelen te treffen om aan het einde van deze raadsperiode tot een structureel sluitende begroting te komen.

Leidschendam-Voorburg en andere gemeenten staan echter voor meer forse inhoudelijke en financiële opgaven. Naast de uitvoering van jeugdzorg en de WMO zijn dat de benodigde middelen voor de realisatie van het Klimaatakkoord, de invoering van de Omgevingswet en diverse taakdecentralisaties. Ook de vergijzing, de woningnood en de gevolgen van de coronacrisis zijn een maatschappelijke en financiële uitdaging. Als het Rijk het financieel beleid richting gemeenten niet fundamenteel wijzigt, dan zullen vergaande ombuigingen nodig zijn om tot een blijvend sluitende begroting te komen.

Een belangrijke en onzekere factor op korte termijn is de herverdeling van het gemeentefonds. De in augustus gepubliceerde indicatieve cijfers geven aan dat onze gemeente moet rekenen op een nadelig herverdeeeffect van circa € 1,1 miljoen in 2023 oplopend tot een bedrag van € 1,8 miljoen vanaf 2024. Of het nieuwe verdeelmodel ook daadwerkelijk zal worden doorgevoerd is aan het nieuwe kabinet. In de begroting is deze ontwikkeling daarom als risico meegenomen.

Daarnaast krijgt door de grote vraag op de bouwmarkt en de wereldwijde prijsontwikkelingen bij grondstoffen en bouwmaterialen, waarschijnlijk ook de gemeente Leidschendam-Voorburg te maken met prijsstijgingen die groter zijn dan de laatste jaren gebruikelijk waren. Op basis van een analyse van de opgenomen investeringen in het investeringsplan is een inschatting gemaakt van de mogelijke effecten. De mogelijk hogere investeringsuitgaven leiden tot hogere kapitaallasten in de exploitatiebegroting. Om dit effect op te vangen is er een stelpost in de begroting opgenomen. Voor eventuele verhogingen van investeringskredieten als gevolg van prijsstijgingen is het voorstel om bij verhogingen tot maximaal 10% van het investeringskrediet door het college gehandeld mag worden alsof het investeringskrediet al is verhoogd. Bij het eerst volgende P&C document wordt de verhoging formeel gerapporteerd en voorgelegd ter besluitvorming. Deze werkwijze voorkomt vertraging en acht het college passend gezien de bijzondere situatie ten aanzien van prijsstijgingen zoals deze zich mogelijk voor gaan doen bij de komende aanbestedingen.

Reservepositie

Er mogen dan wel grote zorgen zijn om de jaarlijkse baten en lasten in balans te houden, maar daar staat tegenover dat de reserves goed gevuld zijn. Ten opzichte van veel andere gemeenten – groot en klein – mogen we ons gelukkig prijzen dat de verkoop van de Eneco aandelen ons een flinke financiële buffer heeft gegeven. Dat maakt het ook mogelijk dat we toch fors investeren in belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen, zonder dat ons huishoudboekje veel dieper in de rode cijfers duikt of dat er op andere belangrijke beleidsterreinen fors ingegrepen moet worden. Van deze forse incidentele opbrengst zullen we nog vele jaren profijt hebben en de eerste bestedingsplannen hiervoor zijn reeds door de raad goedgekeurd en de uitvoering is gaande. Het is natuurlijk wel zo dat als de plannen uitgevoerd zijn, onze reserves dan flink zullen zijn gekrompen. Maar ondanks dat zullen ze naar verwachting nog steeds een acceptabel niveau zullen hebben.

burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

A. van Mazijk
secretaris

K. Tigelaar
burgemeester

Bijlage bestemd voor de raad:

Nummer: 2182

Onderwerp: Programmabegroting 2022-2025